

ПРОЯВ САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРОГРАМУВАЛЬНОМУ ЕТАПІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЕКТОРІЇ НАВЧАННЯ

Міхно С.В.

викладач каф. іноз. мов

Розвиток громадянської і національної свідомості, гуманістичних потреб українського суспільства вимагає переосмислення концептуальних і процесуальних підстав для організації самостійної роботи студентів у сучасному ВНЗ в результаті якої формується творча самостійність особистості майбутнього фахівця.

У зв'язку з вищезазначеним, одним з оптимальних шляхів вирішення проблеми підвищення рівня пізнавально-творчої самостійності студентів вважаємо реалізацію індивідуальної траєкторії навчання студентів, що також надає умови для творчої самореалізації особистості.

Індивідуальна освітня траєкторія – це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу кожного студента в освіті. Під особистісним потенціалом студента тут мається на увазі сукупність його здібностей. Процес виявлення, реалізації та розвитку здібностей студентів відбувається в ході освітнього руху студентів індивідуальними траєкторіями

Аналіз особливостей реалізації індивідуальної траєкторії навчання під час формування пізнавально-творчої самостійності студентів в евристично-модульному навчанні виявив, що на кожному етапі самостійність студентів коливається від мінімальної (діагностичний) до максимальної (етап реалізації, демонстрації). Евристично-модульне навчання надає можливості для творчої самореалізації студентів, розвитку їх самостійності, а також забезпечує поетапний контроль, тим самим стимулюючи дисциплінованість студентів.

Наш власний досвід викладання, спостереження, спілкування з викладачами, студентами виявив, що деякі студенти свідомо або неусвідомлено занижують вимоги до себе і беруть легші (простіші за ступенем складності) завдання, вибирають простішу траєкторію індивідуального навчання, пояснюючи це браком часу, завантаженістю та інш. Страх перед помилкою, який більше властивий студентам перших курсів, стримує творчість, самостійність,

призводить до того, що інертне мислення домінує.

Подолання зазначених факторів вбачаємо у попередній психолого-педагогічній підготовці студентів, що включає: налагодження взаємостосунків; створення атмосфери психологічного комфорту, ситуацій успіху, співтворчості в колективі і з кожним окремо; діалогізації процесу навчання на паритетних засадах; культивування схильностей, здібностей, задатків; оволодіння механізмами евристичної діяльності. Попередню підготовку студентів вважаємо початковою ланкою, яка запускає механізм ефективного виконання творчих самостійних робіт і, як наслідок, успішне формування пізнавально-творчої самостійності студентів.

На програмувальному етапі індивідуальної траєкторії навчання студент за допомогою викладача формулює цілі, відбирає тематику, пропонує свої кінцеві освітні продукти та форми їх представлення, складає план роботи, відбирає засоби та способи діяльності, установлює систему контролю й оцінки своєї діяльності, термін виконання.

У нашій практиці викладання на цьому етапі виникає найбільше складностей, бо надання повної самостійності студентам призводить до вибору найпростіших завдань та максимально віддалених строків їх виконання, за деякими незначними винятками. Обов'язковим елементом вважаємо узгодження з викладачем програми індивідуальної траєкторії навчання. Пропонуємо використання евристичної бесіди з м'яким аргументованим підводом до зміни завдання на більш вигідне у плані реалізації власного особистісного потенціалу. У рідких випадках робота над цим етапом вимагала багато часу, тому самостійність студента ми різко обмежували, сподіваючись отримати кращий результат в оптимальні строки. Ліберальність викладача дезорганізує деяких студентів і вони взагалі не поспішають скласти власну програму індивідуальної траєкторії вивчення дисципліни. У такому випадку педагогічна вимога має стати стимулом та підвищити мотивацію студентів.

Отже, вважаємо за необхідне надання якомога максимальної самостійності студентам на програмувальному етапі індивідуальної траєкторії навчання з метою підвищення мотивації студентів до реалізації індивідуальної траєкторії навчання внаслідок вибору власної особистісно значущої програми.